

سانسور وجوه مختلف علامه طباطبایی از او تنها یک روضه خوان می سازد - صوت

تدوینگر مستند «حدیث سرو» که بخشی از آن به شخصیت علامه طباطبایی می پردازد از نگاهی انتقاد کرد که حتی بیان همه وجوه علما و عرفا را برنمی تابد.

تدوینگر مستند «حدیث سرو» که بخشی از آن به شخصیت علامه طباطبایی می پردازد از نگاهی انتقاد کرد که حتی بیان همه وجوه علما و عرفا را برنمی تابد.

به گزارش خبرنگار مهر، هفته ای که گذشت با رحلت علامه طباطبایی همراه بود اما با این نام چه مختصاتی در تعریف و توصیف وی در ذهن ما پدیدار می شود؟

شاید اولین تداعی نام دانشگاه علامه طباطبایی تهران باشد و غیر از آن در تلاشی دیگر اینکه او فقیه، فیلسوف، صاحب تفسیر «المیزان» بود اما این همه چه سودی دارد برای ما مایی که ممکن است انیشتین، نیوتون، سقراط و افلاطون و نیچه را بهتر می شناسیم. اما چرا؟

چرایش را بگذارید در جوابی که مجتبی راعی درباره همه فیلم ها و مستندهای ساخته شده درباره بزرگان ما می دهد، اینکه هرکسی دوست ندارد وجهی از خصوصیات این شخصیت ها بیان شود!

مجتبی راعی مستند «حدیث سرو» را تدوین کرده است. این مجموعه مستند در هر سری به یکی از شخصیت ها و عالمان و عارفان پرداخته است و یکی از این مجموعه ها زندگینامه علامه طباطبایی است که کارگردانی آن بر عهده عبدالرسول گلبن در پنج قسمت بوده است.

مجتبی راعی در گفتگو با خبرنگار مهر با اشاره به تدوین مستندهای «حدیث سرو» و چگونگی حضور خود در این مجموعه گفت: آقای گلبن که این مجموعه را ساخت در فیلم «تابستان 58» با من کار کرده بود و بنابراین بعد از اینکه این مستند ضبط شد به من مراجعه کرد و درباره تدوین مستند پیشنهاد همکاری داد که من هم همان ابتدا قبول کردم.

وی ادامه داد: من آن زمان به شیراز رفته و در آنجا مواد خام و راش های فیلم را دیدم که بسیار خوب بودند و فهمیدم که به راحتی می شد از آنها یک کار خوب درآورد.

تمام کمونیست های دنیا را جمع کنند و از علامه بگویند کسی نیست که جذبش نشود

این کارگردان درباره پذیرفتن تدوین این مستند اظهار کرد: من همان ابتدا کار تدوین را قبول کردم چون کار به علامه طباطبایی تعلق داشت و اصلا فکر می کنم یکی از جاهایی که من احساس مفید بودن داشتم همین کار بود. حتی در طول تدوین با شخصیت علامه طباطبایی بیشتر آشنا شدم و اینکه وی چه شخصیت عظیمی دارد. می گویم شخصیت عظیم چون به نظرم «بزرگ» برای علامه کافی نیست.

کارگردان فیلم «ترنج» با اشاره به ویژگی های شخصیت علامه طباطبایی بیان کرد: واقعیت این است که فطرت انسان ها از جنس سالم و درست استقبال می کند. اگر تمام کمونیست های دنیا را جمع کنند و بعد شخصیت علامه طباطبایی را برایشان تشریح کنند من فکر نمی کنم یک نفر بماند که جذب این شخصیت نشود چون فطرت انسان عاشق چنین ویژگی هایی است و اگر من هم به این شخصیت علاقمند شده ام هنر نکرده ام بلکه این جاذبه علامه است که شما به تدریج به شخصیت و اخلاص وی در روحش پی می برید.

قصد تولید این مجموعه سالم بود

راعی همچنین درباره تیم تولید این مجموعه و راز موفقیت آن یادآور شد: مجموعه «حدیث سرو» کاری است که اگر هزینه ای را که دریافت کرده به تعداد عوامل آن و مدت زمانی را که صرف شده است بخواهیم با معیارهای دنیایی بسنجیم ساده اندیشی است. نباید تردید کرد که در ساخت بعضی از این مجموعه ها عوامل پولی را هم از جیب خود صرف کردند و به نظرم راز تاثیرگذاری مجموعه هم همین است که قصد سالمی در تولید آن بوده است.

وی درباره چگونگی تدوین اثر نیز توضیح داد: کارگردان هیچ گاه به من نگفت که به طور مثال صحنه ای ممکن است شخصی را ناراحت کند و باید حذف یا صحنه ای اضافه شود. ما آنطور که فکر کردیم عملمان باعث می شود مستند علامه بهتر دربیاید همانطور کار کردیم و اگر هم خوب نشده باشد نابلدی ما بوده است.

فرزند علامه طباطبایی به کارگردان گفت شما را دعا خواهم کرد

کارگردان فیلم «تولد یک پروانه» با بیان اینکه بسیار راحت این کار را مونتاژ کرده است از تلاشی که منجر به رضایت خانواده

علامه طباطبایی سخن گفت و اظهار کرد: یک نکته وجود دارد و آن اینکه وقتی درباره شخصیت ها کار می کنید معمولاً خانواده و اطرافیان این شخصیت ها به سختی از محصول نهایی رضایت پیدا می کنند.

وی اضافه کرد: فرزند خود علامه طباطبایی از کودکی تا روزهای پایانی عمرش با وی بوده است و ما توانستیم مستندی بسازیم که فرزند علامه طباطبایی به کارگردان بگوید اثر خوبی بود و من شما را دعا خواهم کرد. به نظر همین برای ما کافی است و همین یک نفر به اندازه صد میلیون نفر کفایت می کند.

باید تسلیم اثر شوید

راعی در پاسخ به سوالی درباره نگاه و دغدغه خود نسبت به این مجموعه و تدوین آن بیان کرد: واقعیت این است که در چنین مواردی بهترین کار این است که شما تسلیم خود اثر شوید یعنی من نباید برای علامه نقشه بکشم. من فکر کردم ماده خام این اثر آنقدر خوب هست که خودش گویاست به طور مثال وقتی آقای دینانی درباره علامه حرف می زند آدمی را به شور درمی آورد و من نگران بودم که به گونه ای مونتاژ نکنم که اینها هدر برود و نگران بودم که آیا بهترین شکل تدوین اتفاق می افتد یا خیر.

کارگردان فیلم «جای امن» با تاکید بر اینکه علما سرمایه های کشور هستند، گفت: به نظرم آقای گلبن با تولید این مستند راهی را برای دیگران باز کرد که مستندها و آثار دیگری درباره علمای ما ساخته شود. سرمایه های واقعی این کشور علمای ما هستند. نفت سرمایه ای است که شما آن را استخراج و مصرف می کنید و یک روز هم تمام می شود اما سرمایه واقعی ما دانشمندان و چهره های بزرگی هستند که ما داریم و من حتی متأسفم که چرا ما تاکنون درباره علامه طباطبایی یک فیلم خوب نساخته ایم.

چرا همچون «مردی برای تمام فصول» نمی سازیم

راعی درباره لزوم شناخت شخصیت علامه طباطبایی اظهار کرد: شاید شما از فلسفه علامه به راحتی دانشی دریابید چون نیاز به تخصص دارد اما در سطحی کلی وقتی عمل فردی چون او را می بینید از این رفتار بیرونی می توانید به روح فرد شناخت پیدا کنید. به طور مثال در همین مستندها اخلاص علامه طباطبایی به روح بیننده نیز منتقل و جاری می شود البته این در صورتی است که فیلمی خوب ساخته شود.

وی با اشاره به آثاری که در غرب برای پرداخت یک شخصیت و به شکلی جذاب ساخته می شود، عنوان کرد: به نظرم «مردی برای تمام فصول» درباره توماس مور از جمله این فیلم های خوش ساخت است که تا روز قیامت هم مخاطبان این فیلم را ببینند دریچه ای به روح آنها باز می شود و لذت خواهند برد اما چرا ما برای شخصیت های خود چنین فیلم هایی نمی سازیم.

نمی توانیم شخصیت ها را همانگونه که بوده اند، ببینیم

کارگردان فیلم «عصر روز دهم» در ادامه درباره اینکه چرا فیلم های ایرانی که برای یک شخصیت اسلامی و یا انقلابی ساخته می شود نه تنها مخاطب خارجی که مخاطب داخلی را هم راضی نمی کند، بیان کرد: این مساله چند دلیل دارد اولاً اینکه فیلمنامه های خوبی در این زمینه نداریم و از این مساله مهمتر این است که ما آمادگی نداریم که فیلمنامه ای را خوب درآوریم.

وی ادامه داد: ما همیشه نگرانی داریم که درباره شخصیت ها به گونه ای حرف بزنیم که به کسی برنخورد. بنابراین زمانی باید به سراغ شخصیت ها برویم که همه قبول کنند به طور مثال علامه طباطبایی را اگر همانطور که بوده است به تصویر درآوریم به نفع اسلام، ایران و بشریت است. در حال حاضر ما نگران منفعت گروه ها هستیم و نمی توانیم شخصیت ها را همانگونه که بوده اند، ببینیم و مشخص است که نتیجه حاصله به گونه دیگری در می آید که هم با شخصیت مورد نظر متفاوت است و هم مخاطب را جذب نمی کند.

هرکسی با وجهی از علامه مخالفت می کند تا به یک روضه خوان معمولی تبدیل می شود

این کارگردان سینما در ادامه درباره مخالفت ها با بیان کامل شخصیت ها اظهار کرد: افراد و گروه ها اگر به فکر اسلام، بشریت و جهان تشیع باشند به گونه ای ممیزی می کنند و اگر به فکر خودشان باشند به گونه دیگری زندگینامه شخصیت ها را ممیزی می کنند. به طور مثال در معرفی شخصیت علامه طباطبایی عده ای با عرفان مخالفند و می خواهند که شما به وجه عرفانی شخصیت علامه نپردازید و یا عده ای با فلسفه مخالفند و نمی خواهند این بعد بیان شود بنابراین در نهایت علامه طباطبایی به یک روضه خوان معمولی تبدیل می شود.

این کارگردان سینما در ادامه درباره جذاب نبودن فیلم هایی که برای شخصیت های علمی و دینی ساخته می شود، خاطرنشان کرد: عمده این مساله به فیلمنامه برمی گردد و اینکه فیلمنامه ها دچار خودسانسوری و دگرسانسوری می شوند و من نمی دانم که ما چه زمانی به این نتیجه خواهیم رسید که بیان شخصیتی مثل علامه طباطبایی آنطور که هست به نفع همگان است.

خودسانسوری فیلم ها را یک شکل کرده است

وی درباره این خودسانسوری تصریح کرد: زمانیکه شما قصه خود را می نویسید و بعد با این مشکلات رو به رو می شوید در دفعات بعدی با خود فکر می کنید چه کار کنید که گیر نیفتید و به تدریج خود شما ده برابر دیگران دست به سانسور و ممیزی می زنید. در این صورت نتیجه حاصله این است که همه فیلم ها یک شکل می شود و کسی خارج از چارچوب های کلیشه ای نمی تواند فیلم بسازد.

راعی در بیان خود از حل این معضل خاطرنشان کرد: باید روزی بلوغ فرهنگی در بزرگان جامعه بوجود آید که همه از هر کار صادقانه ای حمایت کنند اما هنوز این اتفاق رخ نداده است و ما دعا می کنیم امام زمان (عج) بیاید تا شاید این مساله درست شود.

وی در پایان درباره فیلم «طاووس مست» که قرار بود با همکاری ترکیه به تولید برسد بیان کرد: من همچنان منتظر و امیدوارم که این کار ساخته شود.
لطفاً صبر کنید ...